

Uzimanje uzoraka za dijagnostiku *C. trachomatis* molekularnom metodom (PCR-RT)

Sa svakim uzorkom se postupa kao da je potencijalno infektivan materijal. Kako bi se osigurala visoka kvaliteta uzorka, uzorak se treba transportirati što brže i pod određenim temperaturnim uvjetima.

Preporučeni uzorci za dokazivanje *C. trachomatis* u urogenitalnom sustavu **žena** su **bris cerviksa i bris uretre**. Dijagnostika iz urina kod žena je smanjene osjetljivosti.

Preporučeni uzorci za dokazivanje *C. trachomatis* u urogenitalnom sustavu **muškaraca** su **bris uretre i urin**. Sjemena tekućina može sadržavati inhibitore reakcije PCR te je stoga ponekad potrebno ponoviti uzorkovanje.

UZORCI BRISA: Metodom brisa uzimaju se uzorci konjunktive, endocerviksa i uretre.

Za sakupljanje i transport brisa konjunktive, endocerviksa i uretre treba koristiti samo: Dacron® bris, bris od umjetne svile (rajon) ili plastični bris sa kalcijevim alginatom na vrhu.

- ne koristiti drveni bris.
- bris konjunktive, endocerviksa i uretre treba transportirati u 1-3ml transportnog medija

Navedeni materijali (bris i originalna posuda s transportnim medijem) se mogu prethodno na zahtjev dobiti na šalteru mikrobiološkog laboratorija.

Postupak uzorkovanja:

Prije uzorkovanja obavezno provjeriti nalazi li se u transportnoj epruveti tekući medij (ne smije iscuriti)!

Brisom se čvrsto obriše željeno anatomske područje, bris se staviti u transportni medij, pravilno zatvori pripadajućim čepom da ne iscuri i označiti posudu s uzorkom, imenom i prezimenom pacijenta i datumom uzorkovanja.

Ako je štapić brisa plastičan tada ga se u posudi sa transportnim medijem prelomi do visine posude, i začepi, a ako je štapić brisa metalni i nije ga moguće prelomiti, tada se bris dobro umuti u transportni medij i ocijedi o stjenku posude za transport. Bris se vrati u originalno

pakiranje i baci u infektivni otpad, **a posuda s transportnim medijem u kojem je razmućen uzorak s brisa se pravilno zatvori pripadajućim čepom i označi s prethodno navedenim podacima.**

Uzorak uzet brisom treba transportirati u što kraćem vremenskom periodu od oduzimanja uzorka, u hladnijim uvjetima, po mogućnosti na temperaturi od 2-8°C, što se može postići spremanjem uzorka u transportni frižider.

Ako se uzorak ne može dostaviti u mikrobiološki laboratorij istog dana, tada ga se pohranjuje na temperaturu od 2 - 8°C (frižider) i što prije transportira. Tako pohranjen uzorak može se čuvati do 7 dana.

URIN

Pacijenta treba savjetovati da ne mokri najmanje 2 sata prije sakupljanja uzorka za analizu. Sakuplja se 15 - 20 ml prvog mlaza urina u čistu plastičnu posudu koja ne sadrži konzervans, zatvoriti posudu pripadajućim poklopcem i označiti posudu s uzorkom.

Ne smije se uzimati urin koji je u posudi s konzervansom!

Navedeno sakupljanje mokraće moguće je izvršiti u mikrobiološkom laboratoriju koji se brine za adekvatnu pohranu i obradu.

Ako se urin uzima izvan mikrobiološkog laboratorija, treba ga što prije dostaviti u mikrobiološki laboratorij, a optimalna temperatura za transport je 19 - 23°C (sobna).

Ako nije moguće izvršiti transport istog dana od sakupljanja uzorka, tada se uzorak čuva u hladnjaku na 2 - 8°C i što prije transportira do laboratorija. Uzorak na temperaturi od 2 - 8°C može se pohraniti do 7 dana, zato je važno na posudu s uzorkom navesti datum uzimanja uzorka. Obavezno treba na posudu s uzorkom naznačiti ime i prezime pacijenta i koja vrsta uzorka je uzeta.

UZORAK SJEMENE TEKUĆINE

Sa svakim uzorkom se postupa kao da je potencijalno infektivan materijal. Da bi se osigurala visoka kvaliteta uzorka, uzorak se treba transportirati što brže i pod određenim temperaturnim uvjetima.

Prije sakupljanja uzorka sjemena trebalo bi apstinirati od spolnog odnosa 2- 4 dana.

Uzorak sjemena treba dostaviti u laboratorij istog dana kada je sakupljen.

Koristeći standardne laboratorijske procedure, sjeme se može sakupiti na jedan od slijedećih načina:

- masturbiranjem direktno u sterilnu, čistu i suhu posudu za uzorak. Sakupiti sav uzorak u posudu, a ako se nije moglo u posudu dobiti sav uzorak to treba naznačiti na protokolu za sakupljanje.
- masturbirati uz upotrebu kondoma. Nakon ejakulacije svući kondom i svezati ga na vrhu da sjeme ne iscuri, i kondom spremi u transportnu posudu.

Navedena transportna posuda se može nabaviti u ljekarni ili na šalteru mikrobiološkog laboratorija, a koristi se za uzorkovanje urina ili sjemene tekućine.

Posudu ne smije sadržavati konzervansa, a kondom ne smije sadržavati spermicide tvari ili neke druge dodatke kao npr. umjetne boje.

Sjeme se može sakupiti u mikrobiološkom laboratoriju koji se brine za adekvatno pohranjivanje ili ako se sakuplja izvan mikrobiološkog laboratorija tada se treba pridržavati slijedećih uputa:

- uzorak se treba čuvati 30-45 minuta na tamnom mjestu (npr. ladica, ormar) dok se ne rastopi i istoga dana transportirati do laboratorija.
- ako se odmah šalje u mikrobiološki laboratorij tada je poželjno posudu sa uzorkom dodatno zamotati tamnim papirom ili folijom.
- ako se ne transportira u roku 30- 45 minuta, tada se uzorak pohranjuje na -20°C ili nižu temperaturu i tako transportira do mikrobiološkog laboratorija. Ovako pohranjen uzorak valjan je za molekularnu dijagnostiku unutar 30 dana od sakupljanja.

Na posudu s uzorkom obavezno naznačiti ime i prezime pacijenta, vrsta uzorka i datum sakupljanja.